

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Farkas Ferenc (1905–2000) zeneszerző hagyatékának befogadásáról és feldolgozásáról

Mint hogy a hagyaték személyes megtekintésére a pályázat benyújtását megelőzően nem volt mód, az anyag átvételét illetően igyekeztünk minden felmerülhető nehézségre felkészülni a helyszínen szükséges személyes anyagválogatás és -rendezés, illetve a megfelelő csomagolás esetleges költségeinek betervezésével. Szerencsére ezeknek a biztonsági tartalékoknak a felhasználására ezúttal nem volt szükség: az adományozó és családja igen alaposan átválogatta és be is csomagolta a teljes gyűjteményt, így az elnyert pályázati keretösszegeből végül csupán a tényleges hazaszállítás költségeit kellett fedeznünk.

A hagyaték tartalma

A hagyaték a komponista teljes zenei életművét, közel ezer kompozícióját foglalja magába: mintegy tucatnyi színpadi alkotást (a *Bűvös szekrényt*, a *Csínom Palkót*, a színpadi életművet lezáró Márai-operát), kantátákat (pl. a Dsida Jenő versére készült *Szent János kútját*), miséket, közel kétszáz kórusművet (az emblematikus *Rózsamadrigált*, a népszerű *Hajnalnótát*), kétszer annyi dalt, zenekari és versenyműveket (különlegességeket is: például alpesi kürtre komponált concertót), mintegy száz szólódarabot és nyolcvan kamaraművet (közte a Weöres Sándor verseire készült *Gyümölcskosár*-dalciklust vagy a *Régi magyar táncok a 17. századból* számtalan variációban megfogalmazott darabjait), valamint százat messze meghaladó számú különféle színpadi kísérőzenét és filmzenét, többek között a Németh Antal által 1933-ban rendezett *Az ember tragédiájához* írt kísérőzenét s annak korabeli hangfelvételét, illetve az *Emberek a havason*, az *Egri Csillagok* és a *Gyöngyvirágtól lombhullásig* című filmek zenéjét.

A kompozíciók mellett a hagyaték másik, ugyancsak felbecsülhetetlen értékű része az életút teljes egészét reprezentáló szöveges gyűjtemény, Farkas zeneszerzői működésének dokumentumai: koncertprogramok és kritikák mintegy két polcfolyóméternyi, példásan rendezett dossziésorozata, valamint a komponista hihetetlenül gazdag, ugyancsak szisztematikusan rendszerezett levelezése, zenei írásainak javarészt gépirásos gyűjteménye, továbbá számtalan plakát és egyéb személyes emlék.

A feldolgozás eddigi tapasztalatai

Jóllehet a hagyaték – az adományozó Farkas András karmester és felesége gondosságának köszönhetően – példászerűen rendezett és karbantartott egységekben került a gyűjteményünkbe, ez a rend a könyvtári feltárás hivatalos szempontjainak nem mindenben felelt meg. Annak érdekében, hogy a gyűjtemény egységét ne bontsuk meg, ugyanakkor a könyvtári feldolgozás hagyományos jellemzői is érvényesülhessenek, e hagyaték számára speciális jelzettípust alakítottunk ki: a zeneművek feldolgozása során minden esetben a művet/kompozíciót tekintjük alapegységnek, s azon belül jelöljük az egyes dokumentumtípusokat (autográfok, kézirásos másolatok, nyomtatványok stb.) – ebben a formában a nemzeti könyvtár jelenlegi integrált adatbázisába is bekerülhetnek az adatok. Ugyanakkor célszerűnek látszik (és már folyamatban van) egy, a hagyaték teljességét áttekinthető fondjegyzék elkészítése is, hogy e rendkívül összetett és egyszersmind hatalmas terjedelmű (a Zeneműtárba 33 nagy papírdobozban beérkezett) gyűjtemény majdnani kutatóinak tájékozódását megkönnyítsük. A hagyaték szöveges részét (dokumentumgyűjtemények, levelezés) a szerző által gondozott egységekben hagyjuk, hiszen eredeti rendszerezésük a művész személyiségét is tükrözi. A kompozíciók lajstromozása után ezeket is beillesztjük a hagyatéki jelzetsorba, s a későbbiekben részletező jegyzék készül róluk.

A hagyaték nyilvános bemutatása

Minthogy Farkas Ferenc hagyatékának beérkezése különleges jelentőségű gyarapodás a Zeneműtár számára, az anyagot egy *A „feladatművész”* című kamarakiállítás formájában is bemutatjuk a nagyközönségnek:

<http://www.oszk.hu/kiallitasok/feladatmuvesz-kamarakiallitas>

A kiállítás megnyitójaként pedig zenetörténeti konferenciát rendeztünk Farkas Ferenc emlékére, amely alkalmat adott arra is, hogy az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója méltó keretek között köszönje meg az örökösnek, hogy a gyűjteményt a nemzeti könyvtárnak adományozta:

<http://www.oszk.hu/rendezvenyek/tudomanyos-konferencia-farkas-ferenc-emlekere>

A kiállításnak és a hozzá kapcsolódó konferenciának köszönhetően sikerült a hazai muzsikustársadalom figyelmét felhívni arra, hogy a hagyaték közgyűjteménybe kerülésével Farkas Ferenc életművének kutatása előtt egészen új perspektívák nyílnak. A konferencia teljes anyagának a Magyar Zene folyóirat 2015/4. számában való megjelenése csupán az első fontos lépés ezen az úton – utóbb kötetterjedelmű forrásközlések (így mindenekelőtt a válogatott levelezés) kiadása is indokolt lehet.

Budapest, 2015. október 27.

Mikusi Balázs
osztályvezető
OSZK Zeneműtár

A mű szerzője és címe: Farkas Ferenc <i>Magyarok</i> 1000 db			
Beszerzés módja: <u>ajándék-kötelesspéldány-csere-átszámolás-raktárrendezés</u> Farkas Anikó			
Hiányt megállapította: Duplumot megállapította:		Duplum: 1 pld. h.sz.	Bélyegző:
Az átvétel kelte: 2015.	Gyapodási szám: ✓1/	Helyrajzi szám: /2015 FF 1 -	
Megjegyzés: 20.000.000 -			
Raktár:	Olvasó:	Segéd kt.:	
Különgyűjtemények: Zenei			
Számozva:	Katalogizálva:	Szakozva:	Préselve:
Korrigálva és javítva:		Levonva:	Raktározva: